

МІЖРЕГІОНАЛЬНА
АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

ПРОБЛЕМИ МОДЕРНІЗАЦІЇ УКРАЇНИ

Випуск 2

Матеріали

*Міжнародної науково-практичної конференції
“Правова держава та демократичне суспільство:
фактори розвитку та взаємодії”
м. Київ, МАУП, 14 квітня 2016 р.*

Київ
ДП “Видавничий дім “Персонал”
2016

*Схвалено Вченою радою Міжрегіональної Академії управління персоналом
(протокол № 3 від 30.03.16)*

Редакційна колегія:

М. Н. Курко (голова), д-р юрид. наук, проф.;
М. Ф. Головатий (заступник голови), д-р політ. наук, проф.;
А. А. Ігнатченко (відповідальний редактор), канд. техн. наук;
О. В. Баєва, д-р біол. наук, проф.;
І. П. Бідзюра, д-р політ. наук, проф.;
В. М. Воронін, д-р іст. наук;
М. Л. Головка, д-р іст. наук, проф.;
В. Б. Захожай, д-р екон. наук, проф.;
В. І. Литвиненко, канд. юрид. наук, доц.;
В. В. Рябцев, канд. техн. наук, доц.

*Матеріали подано в авторській редакції.
Відповідальність за зміст та орфографію матеріалів несуть автори.*

Проблеми модернізації України : [зб. наук. пр.] / МАУП. — К.: ДП
“Видавничий дім “Персонал”, 2008 —

С76 Вип. 2: Матеріали Міжнародної наук.-практ. конф. “Правова держава
та демократичне суспільство: фактори розвитку та взаємодії”, 14 квітня
2016 р. / редкол.: М. Н. Курко (голова) [та ін.]. — 2016. — 448 с. : іл. — Бі-
бліогр. у кінці ст.

У пропонованому збірнику подано тези учасників науково-практичних
конференцій з проблематики широкого кола аспектів процесу системної модерніза-
ції України.

Для науковців, громадсько-політичних діячів, студентів, а також усіх, хто
цікавиться розвитком Української держави і світовим досвідом проведення модер-
нізаційних процесів.

ББК 63.3(4УКР)я43+67.9(4УКР)301я43

ЗМІСТ

Заросило В. О. <i>Революція Гідності – різні підходи щодо юридичної оцінки</i>	12
Сурмін Ю. П. <i>Особливості українських реформ: витоки сучасності.....</i>	15
Головатий М. Ф. <i>Проблеми українського державотворення: помітки на полях з гіркотою у серці.....</i>	21
Перегуда Є. В. <i>Вплив постреволуційних процесів на розвиток правової держави.....</i>	25
Литвиненко В. І. <i>Окремі напрями підвищення ефективності запобігання і протидії корупції.....</i>	28
Дахно І. І. <i>Майбутнє цивільного права України</i>	30
Піляєв І. С. <i>Проблема ціннісно-цивілізаційної стиковки Сходу і Заходу в контексті збройного конфлікту на Донбасі.....</i>	32
Гула Р. В. <i>Комплекс наукових підходів щодо становлення інформаційного суспільства в посттоталітарних державах.....</i>	35
Романова Л. В. <i>Взаємовідносини як важлива складова маркетингових компетенцій промислових підприємств</i>	38
Юлдашев А. Х., Сташевский А. Н. <i>О концепции гражданско-правового обеспечения антикоррупционной и экономической реформ</i>	40
Захожай В. Б., Казак О. О. <i>Щодо проблем управління інвестиційною діяльністю підприємства.....</i>	42
Романенко Є. О. <i>Електронне судочинство</i>	46
Васильєва І. В., Головата О. М. <i>До питання про формування державної політики в галузі охорони здоров'я в сучасній Україні: правовий аспект</i>	49
Тетерук А. А. <i>Створення та організація діяльності добровольчого військового підрозділу “Миротворець”</i>	52
Мовчан А. В. <i>Захист комерційної таємниці суб'єктами господарювання в умовах економічної конкуренції.....</i>	55
Баєва О. В., Лясота Б. Р. <i>Впровадження системи державного регулювання якості надання медичної допомоги при формуванні правової держави</i>	58

КОМПЛЕКС НАУКОВИХ ПІДХОДІВ ЩОДО СТАНОВЛЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНОГО СУСПІЛЬСТВА В ПОСТТОТАЛІТАРНИХ ДЕРЖАВАХ

В другій половині ХХ ст. розпочалися глобальні процеси трансформації суспільства: перехід від індустріальної до інформаційної (постіндустріальної) фази організації системи суспільних відносин. Основою функціонування суспільства стала розгалужена інформаційна структура, сформована за принципами виробництва, обробки, збереження, трансформації та використання інформації.

Загалом науковці визначають “інформаційне суспільство” як спільноту, в якій основним предметом праці для більшої або значної частини людей є інформація та знання, а знаряддям праці — інформаційні технології.

Існують такі наукові підходи до трактування сутності цього надскладного соціально-культурного явища й феномену, що акцентують на його окремих характеристиках.

Цивілізаційний підхід розглядає процес виникнення, становлення та розвитку інформаційного суспільства в динаміці та історично-просторовому континуумі. Інформаційне суспільство є реанізультатом цивілізаційного розвитку, який полягає в збільшенні масштабів створення, накопичення, передачі, трансформування інформації в суспільстві, а також у впливі новітніх інформаційно-комунікаційних технологій на економіку політику, культуру та науку.

Аксіологічний (ціннісно-орієнтаційний) підхід визначає сутність інформаційного суспільства як певної моделі організації соціуму в основі універсальні цінності — інформація та знання, які є формою вираження матеріального середовища життя людини та основним способом організації міжособистісних стосунків.

Антропологічно-комунікативний підхід. На думку Е. Касірера, людина — символічна істота яка живе в символічному універсумі, що сьогодні твориться в основному ЗМІ та ЗМК і формує віртуальний інформаційний соціум. Символічний універсум буття суспільства складається в системі інформаційних комунікацій газет, радіо, телебачення, Інтернету, які мають діалектично суперечливий характер [1, 471].

Трансформаційно-політичний підхід. Розвиток інформаційних технологій не тільки розширює можливості існуючих політичних і суспільних інститутів, але й призводить до трансформації моделей суспільно-політичних комунікацій, створює умови для нетрадиційних форм політичної участі, трансформує інституційну підсистему політичної системи суспільства [2] через гіперболізацію значущості чинника громадянського суспільства в прийнятті рішень і визначає ступінь демократичності влади у прямій залежності від її інформаційної відкритості (деліберативна теорія демократії).

Культурний підхід підкреслює значущість поширення культурних сенсів й знаків у суспільстві та переважно інформативний характер сучасної культури [3].

Державно-елітарний підхід визначає державу та різні політичні сили основними суб'єктами становлення та подальшого розвитку інформаційного суспіль-

ства. Інформація та знання виконують функцію головного ресурсу, що забезпечує соціально-економічний розвиток держави.

Сиєнтологічний підхід. Прихильники цього підходу підкреслюють прогресивну природу інформаційного суспільства, яке в перспективі еволюціонує в “суспільство колективного інтелекту планетарного масштабу”. Зокрема, М. Мойсєєв зазначає, що “інформаційне суспільство — це такий етап історії людства, коли колективний розум стає не тільки опорою для розвитку *Homosapiens*, а й об’єктом цілеспрямованих зусиль для його вдосконалення” [4].

Технологічний підхід трактує інформаційне суспільство як результат якісно нового етапу соціотехнологічної революції, що сформувався на ґрунті тенденцій попереднього соціально-економічного розвитку. Інформаційно-комунікаційні технології стають каталізатором змін в суспільстві, здатні кардинально трансформувати систему взаємовідносин між “техносферою”, “соціосферою” та “психосферою”, що призводить до системних цивілізаційних змін в усіх сферах життя [5, 561].

Соціально-комунікативний підхід. Трактує інформацію, знання й інформаційно-комунікаційні технології як “основну продуктивну силу та джерело епохальних зрушень в усіх сферах суспільного життя”, вплив яких найяскравіше виявляється в політиці. В інформаційному суспільстві метаморфози політичної влади спровоковані інформацією, яка в процесах соціально-політичних комунікацій “трансформує політичні режими (“е-демократія”), владні інститути (“е-уряд” та “е-самоврядування”), партійні (“е-партія”) та виборчі системи (“е-вибори” і “е-референдум”)

Соціально-економічний підхід започаткований П. Дракером, який стверджував, що сучасне суспільство формує нову економічну систему, нівелює капіталістичні відносини у соціумі, через заперечення прерогатив власників на засоби виробництва над нижчими соціальними класами [7].

Соціально-мережевий підхід був запропонований наприкінці 80-х, початку 90-х рр. XX ст. іспанським соціологом М. Кастельсом, який визначив новий тип суспільства як *мережеве суспільство* [8]. Мережеве суспільство є принципово новим типом соціуму, який формується поза традиційними принципами центру та периферії, відсутності магістральних і маргінальних траєкторій розвитку, які не мають ні початку ні кінця, при основоположній ролі інформаційно-комунікативних мережових технологій.

Технотронний підхід. З появою у 50-х рр. минулого століття кібернетики та математичної теорії зв’язку у науковий обіг було введено поняття суспільства, яке засноване на роботі з інформацією. Але, роботи К. Шенона, Н. Вінера, Дж. Фон Неймана, А. Тюрінга, А. Н. Колмогорова, були швидше футурологічними, аніж науковими. Суспільство в культурному, психологічному, соціальному і економічному значеннях формується під впливом техніки і електроніки, що впливає на сприйняття дійсності, порушує традиційні суспільні зв’язки і фрагментує суспільне життя.

Концепція інформаційного суспільства не є завершеною та достатньо модернізованою, у сучасному науковому дискурсі вона швидше існує як осмислення продуктивного способу сприйняття і усвідомлення реалій сучасного світу, що характеризується гіперболізацією значення ролі та місця інформаційного суспільства в глобальному інформаційному просторі.

Джерела

1. Информационное общество: Сборник. — М.: ООО АСТ, 2004. — 507 с.
2. Мешкова Т. А. Социально-политические аспекты глобальной информатизации / Т. А. Мешкова // Полис. — 2002. — № 6. — С. 24–33.

3. Даніл'ян В. О. Інформаційне суспільство: базові концепції аналізу / В. О. Даніл'ян // Наукові записки Харківського університету Повітряних Сил. Соціальна філософія, психологія. — Х.: ХУПС, 2005. — Вип. 2. — С. 131–138.
4. Моисеев Н. Н. Информационное общество как этап новейшей истории / Н. Н. Моисеев // Свободная мысль. — 1996. — № 1. — С. 81–83.
5. Тоффлер Э. Третья волна / Э. Тоффлер. — М.: АСТ, 1999. — 784 с.
6. Дракер П. Посткапиталистическое общество / П. Дракер // Новая постиндустриальная волна на Западе: антология; под ред. В. Л. Иноземцева. — М.: Academia, 1999. — С. 67–100.
7. Кастельс М. Информационная эпоха: экономика, общество и культура / М. Кастельс; пер. с англ.; под. науч. ред. О. И. Шкартана. — М.: ГУ ВШЭ, 2000. — 608 с.